

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre . 6 kor — fl.	Félévre . 9 kor — fl.
Negyedévre 8 kor — fl.	Negyedévre 4 kor 50 fl.

Feltétlen szerkesztő és lapfőnöke:

THAN GYULA

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Fűtér Biedermann-palota, földszint.
az újságban hird.

Az ingyen kenyérről.

Főváros lehetnénk. Az asszonyok bájosak, a férfiak vállalkozók, a gyermekek szépek és okosak. Elegáns kávéházak, számtalan klub, egyesület, aszfalt, téli színház, park, liget, gyárkémények és füst, mind meg van. Ez a kép a nagyváros transparensét varázsolja elénk.

Most nézzünk kissé a transparens mögé! Vajjon mit látnánk, ha a színpad csak egy percig is kifelé fordulna? Mi rejlik a háttérben a kulisszák mögött? Olaj és faggyugyertyák büze, kötelek és rongyos butorok. A nagy város pompája mögött ott ólálkodik a szegénység, az adósság, a nyomor, a betegség és az éhség.

De nagyváros vagyunk és ha nagy a szegénység és a nyomor, ugy nagy a segítség és az ember szeretet is. Miként a természet bölcsessége a méreg mellé az ellenmérget teszi, akként a nyomor mellé odahelyezi a részvétet is. A fővárosban sem nyilvánul-

hatott volna ez a részvét meghatóbban és impozánsabban, mint Debreczenben, ez igazán nemes városban.

Nehéz időket élünk. A rossz aratás és még rosszabb árak általános szegényedést idéztek elő. A gazda, a kereskedő, az iparos, mindannyian keservesen panaszkodnak. Mily borzasztó csapás ez azokra, kik a gazdától, iparostól és kereskedőtől élnek. Ezek azután a szegények szegényei, mert akiktől élnie kellene, azok is küzdenek, azok is szegények.

Most már látják azok is, kik eddig kételkedtek, hogy bizony van nyomoruság. Félézren felül keresik fel naponként az „ingyenkenyér” osztóit.

Az igazat bevallva: jobb szeretek száz proletárt látni, mint akár csak tíz éhes és fagyos asszonyt, vagy gyermeket.

Dicselkedhetünk oly társadalmi bölcsészekkel is, kik a „munka jogát és szükségét” hangoztatják az ingyen-kenyérrel szemben. — *Mondhatom, hogy ezek többnyire*

olyanok, kik maguk életükben soha sem dolgoztak. Hallottak valamit harangozni és e divatos kijelentéssel a műveltség gyanujába akarnak jutni. Olyan a logikájuk az embereknek, mint a szívük; annyi van az egyikből, mint a másikkól.

Nem az a szegény ember, kinek fogyatékos a gyomra, hanem az, kinek rossz a szive. Százszor inkább szenvedni, mint érezni nem tudni, inkább boldogtalannak lenni, mint blazírtnak. Nem a koldusok a legszegényebb emberek. *Az, ki a jó és nemes tett tiszta élvezetét nem ismeri, az az igazi inséges.*

Annak a szegény embernek, ki a napokban legelső 1 korona keresetét elhozta az „ingyenkenyér”-re — *annak a kis ujjá többet ér, mint a legutolsó divat szerint kifent aszfalt-betyárnak a testelke. Gentleman ő, mert szive nemesen érez.*

Nézzük meg naponként, hogy félezernél több szegénynek adják meg nemes szívü emberek jó-

Nóta a Petrik lányról.

*Gazdag Petrik Panna lányán
menyasszonyi fátyol —
A biróék udvarában lakodalmás sátor.
Vig nótázás, kurjongatás kihallik
a révig —*

*Gazdag Petrik Panna lányá
A menyasszonytáncot járja
A sátoron végig.*

*Czigány mellett a sarokban barna
legény vigad,
Olyan széles, nagy a kedve, mégse
huzat vigat...
Szilaj táncot jár kezében poharának
gyöngye —*

*Körülállják, mosolyognak,
Kicsordul a könnye...*

B. M.

A kármentő.

Irta: Móra István.

— Vége. —

— Ne szaladjon kend! — mordult rá Herz úr.

— De már csak a magam lábának majd én komandérozok!

S mintha földet mérne, akkorákat lépett és sebesen. Bajosan kukorékoltak még a kakasok másodikat se, mire bent voltak a faluban.

— Hát most már, urak, hogy is leszünk? — kíváncsiskodott az ember.

— Csak előre, fel a faluházára.

— Sz' nincs most ott egy lélek se...

— Ne lármazzon kend, mars!

— Mars a kutya, hanem hisz lesz is még arra dé! — méltatlankodott az ember, azután bekanyarodott a faluháza felé.

A kis biró szobájában égett a világ, kártyáztak. Száta is a kezeszárát Juhász kisbiró annak, a ki meghuzta odakint a csengettyűt.

— No mi az? — Ki az Istennyila ilyenkor?

Herz úr méltóságosan jelentette:

— Pénzügyörök...

— Jaj, ugy a finánczok. Megfotak megint valami szegényt a disznók, — szürte érthetetlenül a fogai között a kis biró, míg ajtót nyitott.

— Van itt egy csempész, reggelig becsukja, majd akkor megtartjuk a vizsgálatot, — adta az ordrot Herz úr.

— Igen is... kölletlenkedett a kisbiró.

— Bajosan lösz abbú valami atyafiak, szólalt meg az áristomba való.

A kisbiró összezsapta kezét:

Ha jól veszem föl szaváru, nem Szeles Péter kend?

— Dehogynem, a nagy szárazság óta mindig az vagyok.

Azalatt beértek a kisbirók szobájába. Szeles Péter lehajította a zsákot.

— Nézzétek emberek, láttatok már ilyet? Hát mi bajuk is van maguknak én velem, fináncz urak?

— Lecsukni ezt a jó madarát, a dohányt pedig maga, Juhász, tegye holnapig zár alá. Érti?

Szeles Péter odaállt a fővigyázó elé, sziate az orra körül piszkált:

— Micsoda dohányt! Hát hol van itt a dohány? Ugyan emberek, ha nem restelitek, oldjátok ki ezt a zsákot, hogy van-e benne, csak egy szippant is tubáknak való is.

Herz úr meghökken:

— Kend maga mondta, hogy az van benne...

— Takarmányt mondám, kérem szépen... Minden természet lélek tudja, hogy maguk közt tsakarmáynak, tüzevalónak, salátának bizony mind csakugyan a dohányt bivjuk, — de az is bizonyos megint,

tékonyaságából az ingyen kenyeret. Áldás van ezen a kenyéren. Áldás a szegénynek, aki kapja s áldás azon, aki filléreivel lehetővé teszi, hogy a szegénynek adják.

Nagy dicsősége Debreczen közönségének, hogy az első perctől kezdve helyesen ítélte meg a kérdést és impozáns módon oldotta meg azt. *E nemes város közönségének van szíve, szívének van génusza.* — Az „ingyen-kenyér“ legmagasztosabb himnusza az emberszeretetnek és legpraktikusabb tette a humanizmusnak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

— A képviselőház ülése. —

— Távirati tudósítás. —

Fejérváry báró betegségének bulámzása a Ház folyosóján is meglat-szik. Az éjjel riasztó hírek voltak elterjedve, reggel is avval jöttek be a képviselők, hogy a miniszter állapota veszedelmesre fordult. A délelőtt folyamán azonban kedvezőbb jelentés jött és megjött annak is híre, hogy az orvosok a királynak is kedvező jelentést küldtek.

Fejérváry főispán, a miniszter fia levelet írt a Ház elnökének, amelyben megköszöni a képviselők részvételét atyja állapota iránt, örvendezve tudatja, hogy a betegség lefo-lyása kedvező.

A belügyi vitában Szalay Károly és Polonyi Géza szólaltak föl. Szalay Károly a parlamenti reformot sürgette, Polonyi pedig a főváros álla-

potát festette, követelvé, hogy az állam vegye le a fővárostól a rája rótt terheket.

Ülés kezdete 9 órakor. Elnök Perczel Dezső.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után elnök Dienes Márton és Dégen Gusztávot végleg igazolt képviselőknek jelenti ki.

A belügyi tárcza költségvetése.

Szalay Károly: nem akart felszólalni, mert tudja, hogy az ellenzék harca szélmalom harca, falra borsó hányás. Mégis megragadja az alkalmat, hogy polemizáljon a miniszterelnökkel a parlamenti reform tárgyában. Annyira fontos kérdés ez, hogy kicsinyes érzelmi szempontok miatt föl nem szállni hiba volna. Hát kijelenti, hogy a parlamenti reform csakugyan aktuális és szükséges, de elősmeri, hogy ez a parlament, melynek szülése bűnös, nem vállalkozhatik megoldásra. Nem is szabad megegyezni, hogy pénzzel, erőszakkal özszetoborzott képviselőház oldja meg ezt a reformot. Mit alkothat a képviselőház? Olyan rossz törvényeket, mint amilyen korrupt ő maga. A költségvetést nem fogadom el. (Helyeslé.)

Polonyi Géza azzal kezdi, hogy a mai választási rendszer mellett az ellenzék abszolute nem juthat többségre. Ezt bárkinek bebizonyítja. A parlamenti reformot sürgeti. Meg kell fontolni, hogy a választásnál kisebbben maradt választók is szóhoz, képviselőhez jussanak a parlamentben. Erre alkalmas volna az olaszországi szokás, a hol egy egy nagyobb kerület három képviselőt küldött a kamarába, de egy egy választó csak két képviselőre szavazhat.

Kifogásolja, hogy az országban vannak egyes kerületek, hol csak 142 választó van, vannak aztán kerületek 10–20000 szavazattal. Ezen a mizérián segíteni kell. Példákkal illusztrálja, hogy a választási reform szükséges. Újpest 41,000 lelke a mostani választási rendszer mellett kénytelen Gödöllőre menni, ha a választás alkalmával alkotmányos jogait érvényesíteni akarja.

A választási reform kiterjesztésében bizonyos óvatosság szükséges, ezt magam is belátom és magam sem járulnék hozzá, hogy ez anarchista elemet, a kik hazát, királyt, vallást nem ismernek, jogokkal felruházzuk.

Az emberi jogok kiterjesztését óhajtja, mert a kormányoknak nem szabad az emberi jogok felett zsarnokoskodni. Felolvassa Tolsztoj gróf véleményét a kormányokról és a sajtóról. Szerinte a kormányok csak akkor végezhetnének áldásos működést, hogyha minden tagja szentekből állana. De miután a kormányok nem állanak szentekből, működésük áldásos nem lehet.

Tolsztoj a sajtót is elítéli, mert ez mindenkor a hatalmi érdekeket szolgálja. (Derülttség.)

Majd áttért a statisztikára. Felhozza az iszákossági eseteket és ebből kifolyólag a kibégési törvények revízióját sürgeti vagy pedig a meglevő törvények szigorú végrehajtását követeli.

Ezután a főváros pénzügyi helyzetével foglalkozott.

Az ülés végén Saell Kálmán reflektált az elhangzott beszédekre s kijelentette, hogy Brassón csupán egy bizottsági tag beszélt németül, de se a főispán, se a tisztviselők nem. Polonyi Géza replikája után megszakították a belügyi költségvetést.

A debreczeni népszámlálás eredménye.

Népszámlálási közlemények.

Debreczen, január 22.

A városunkra vonatkozó népszámlálási adatokat a város belső területe, a szőlőskertek, majorsági és tanyaföldek, ugyancsak a Hortobágy pusztára vonatkozólag már beszolgáltatták a népszámlálási irodába. Az erdőségi 6 csoportot pedig Török Gábor erdőmester ma adja be. A meglevő 124 csoportból (100 belvárosi és 24 külsőségi) hozzávetőleges számítás szerint 68,971 lélekszám tűnik ki, melyhez ha az erdőségek 2000 körüli lakóját, a katonaság 2500–3000 ig terjedő létszámát és a tanulóifjúság 800–1000 re tehető számát hozzáadjuk — kitűnik, hogy Debreczen lakossága 73-74,000-re szaporodott, ami az 1890-ik évi népszámláláshoz (akkor katonasággal együtt 59,440 volt) képest majd 14,000 lélekszám szaporodást mutat.

Mind ezen számítások azonban csak hozzávetőlegesek és éppen úgy nem állhatják ki a szigorú statisztikus bírálatát, mint például Nagyvárad kedves jó szomszédunké, mely az 1899 ik évi 45,000 lakosról most katonasággal együtt 51,000 re teszi létszámát. A valódi számokaf csak az országos központi statisztikai hivatal által eszközözendő szakszerű feldolgozás alapján fogjuk megtudni.

De tisztább képet nyerünk a jelenlegi bizonytalanságnál már 10 nap múlva is, amidőn tudniillik a felülvizsgáló urak — számszerint 130-an a nekik átadott népszámlálási adatgyűjteményt, — kiki egy-egy számláló biztos munkálatát — felülvizsgálat alá veszik és a lakosságot nemi különbség szerint megállapítják, majd összegezve az illető rovatba beírják. Ekkor megtudjuk, hogy 1900. Deczember 31-én éjfél 12 órakor hány lélek volt Debreczen város területén?

A népszámlálási iroda a mai nappal már megkezdte az egyes iratcsomóknak a felülvizsgáló urak részére kézbesítetetését. Ugy értesültünk, hogy a városi tanács a legjobb példával jár elől és az 1 ső számú csoportot maga a polgármester, a 2-dikat a főjegyző, a 3-dikat a főkapitány és így tovább mind átveszik felülbírálat végett.

hogy a mi kukoriczahajat a kis birók a zsidósákból hiszedtek, hát az még takarmányabb.

A kis birókt minden nagy csomás levelel külön neve tek:

— Ez szivarnak való, ez cigarettinek, ez pipács. Szét kék ezt válogatni.

A szomorú kis fiúknak mióta a mundért fölvette, nem volt ilyen mulatsága... Nem tehetett róla, de ő is nevetett.

Herz úr meg is rántotta könyéken:

— Mit bámull!... Szép, ha ilyen komolyan fogja fel a hivatal... Majd lesz rá gondom... Tessék előre menni!...

Szeles Péter utánuk kiáltott:

— Urak, kérem, pénzügyi urak: hát oszt engem lecsuknak-e most már, vagy se?... Így is lössz az urak ellen e kis keresetöm...

III.

Pál Jakab István ez alatt Istennek tetsző békességgel fuvarozta be a malomba a tizenkét kötél dohányt. Egy megváltó lélekkel nem találkozott az uton. A lovak arányosan czappogtak, ő is arányosan imádkozgatott!

Pótolta, a mit katona korában elmulatszott...

A kíséző levelek tartalmát, mely a felülvizsgáló uraknak szól, szintén közölni fogjuk.

POLITIKAI HÍR

A fűmel választások. Fiuméből jelentik, hogy az autonomisták ma délután látogatott gyűlést tartottak, amelyen dr. Maylaender Mihálynak a helyzetről szóló előterjesztése után a választási listát véglegesítették. E listában ugy az autonomisták, mint a liberálisok képviselve vannak. A horvátok tegnap este tartottak gyűlést, melyen elhatározták, hogy külön listára kibocsátásáról állanak, mert nem akarják utjába állani a békés kibontakozásnak.

TÁRSAS ÉLET.

Dal a hidegről.

— Levél a szerkesztőhöz. —

*Tudja-e ön szerkesztő ur,
Hogy a hideg hány fokos,
S tudja-e, hogy ez a hideg
Sok embernek kárt okoz?
Jó magamnak más a bajom,
A hideg nem érdekel,
Nem tűzifa, nem is szén az,
Mit a szívem eszékel.*

*Nagy hőségben, sord hidegben
Az én fejem egyre fő,
Milyen földben, mely vidéken
Teremhet a vő, a vő...
Akire már olyan régen
Várok én és hat leány,
Aki előtt a házasság
Mai napig is talány.*

*Nagy hideg van, szerkesztő ur,
Óriási nagy hideg,
Jól tudom, hogy ön is, más is,
Keresi a meleget,
Megmondom én, hol találhat
Kiolthatlan lángokat:
Nősüljön meg szerkesztő ur,
Vegye el a lányomat.*

Kesergő családapa.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Alaptalan vád. Galaczi Imréné bősziörményi lakost orgazdasággal vádolták. Az adott rá alapot, hogy a Varga Bálinttól ellopott párnát nála találták. A mai törvényszéki tárgyaláson kihallgatott tanuk vallomásából kitűnt, hogy a vád alaptalan, mire Bálint ügyész a vádat elejtette és a törvényszék Galaczinét felmentette.

§ Nincs hely az apagyilkos számára. A debreczeni törvényszék fogháza még soha olyan népes nem volt, mint ez évben. A rabok és vizsgálati foglyok száma közel 200-ra rug. A fogházban már kevés hely van úresen és a kabai apagyilkost, Rácz Antalt a szoboszlói járásbírósg fogházába kísérték és helyezték vizsgálati fogságba. Rácz Antal védőjéül Dr. Kardos Samu ügyvélet kérte fel.

§ Vasvillával a rendőrré. Orosz János múlt évben egy júniusi nap hajnalán a Széchenyi-utcsán a kocsi uton részegen elaludt. Gerda Lajos rendőr felköltötte és figyelmeztette, hogy könnyen elgázolhatja valami kocsi, vagy szekér. Orosz köszönet helyett összeszidta és fenyegette a rendőrt, aőt vasvillát hozott elő és azzal szegült ellene. Oroszt ezen cselekménye miatt tegnap a debreczeni törvényszék hatóság elleni erőszakért 8 napi fogházra ítélte.

§ Megrágalmazott előljáróság. Szabó Lajosné, kabai tojaskofa egy keresztelőn friss pletykával szolgált. Az okleveles hölgynek sugta meg, hogy az előljáróság a jegyzővel élükön egy csomó pénzt elsikkasztott a város vagyonából. A hír elterjedt az egész városban. Az előljáróság azonnal kutatni kezdte, hogy honnan ered a rágalom, míg végre a gólya néni feljelentette a jegyző urnak, hogy Szabó Lajosné terjesztette el az álhirt. Ennek az alapján ellene rágalmazás vétsége miatt emelt vádat az ügyészség. Tegnap tartotta meg a főtárgyalást a debreczeni kir. törvényszék Dr. Oláh Miklós bíró elnöklése mellett. A tárgyaláson igen érdekes kabai magánjellegű pletykák kerültek napfényre és a tanuvallomásokba beleszótt egy-egy saerelmi viszony leleplezése gyakran kellett derűlséget. A tárgyalás során ugy a vád, mint a védelem újabb tanukra hivatkozott és Bálint kir. ügyész indítványára a törvényszék a tárgyalást elnapolta.

SZÍNHÁZ.

A New-York szépe operett tegnap este ugyszólván csak a bérlők előtt került színre. Az előadás simán folyt le s a szereplők legjobb igyekezetükkel voltak azon, hogy a közönségre kellemessé tegyék a színházi estét. Különösen F. Kállay Lujza, Perényi Margit, Bódi Ella, Tanay Sziklay, Szatmáry, Környei burgólkodtak az elismerés megérdemelt tapsaiért.

R Réthy Laura vendégjátékai. A debreczeni színháznak ünnepi estéi lesznek e hó 25-én, 26-án és 27-én. E három estén lép föl a mi felejthetetlen divánk, R. Réthy Laura asszony, a kinek a debreczeni közönség annyi nagy, emlékeztetés művelvezetet köszönhet. A kitűnő művész nő csütörtökön este a gyorsvonattal érkezik városunkba. A közönség körében, mint halljuk, mozgalom indult meg a primadonna méltó fogadására s ünnepelésére. Első fellépése 25-én pénteken lesz a Hoffmann meséi című fantasztikus opera harmas női szerepében; másodsor a Boszorkányvár-ban játszik a művész nő, a ki ez alkalommal ese nény számba vehető művészi meglepésül egy maga énekli a darab mindkét női szerepét, Coraliet, mely operai stílusban egyike a leghatalmasabb koloratur-szerepeknek és Verust,

ezt a bájos szubrett-szerepet. Bucsuzásul vasárnapra. 27-ére R. Réthy Laura Nani-t, legkitűnőbb népszínmű szerepét választotta. A nevezetes vendégszereplést a debreczeni közönség rendkívüli érdeklődéssel várja. Az idei szezon e legnagyobb eseménye alkalmat ad színházi közönségünknek egyrészt arra, hogy valódi magas művelvezetben legyen része s hogy R. Réthy Laurát, a magyar színművészet egyik legfényesebb csillagát szíve szerint ünnepelhesse.

Vendégszereplés a debreczeni színpadon. Biztos forrásból vett értesülésünk szerint néhány napja városunkban időzik Kálmán Margit színművésznő, ki két esztendő óta sikereket aratott a vidéki színpadokon. Mint halljuk, tárgyalásokat kezdett Komjátly direktorral, mely tárgyalások, ha eredményre vezetnének, a kisasszony két, esetleg három estén vendégszerepleni fog színpadunkon. Kálmán Margit szerepköre: társalgási és drámai; színházunkban valószínűleg az „Otthon“-ban és a „Frou frou“-ban lépne föl. A vidéki és a fővárosi sajtó (Budapesten a Városligeti-zinkörben játszott) dicsérő kritikái után mindenesetre szép reményeket fázhetünk a kisasszony fellépéséhez.

Bölny intendáns meghívása. Tegnap egész terjedelmében közöltük azt a levelet, a melyet a debreczeni színház bérlőinek tulayomó többsége intéz Bölny Józsefhez, a kolozsvári nemzeti színház intendánsához s a melyben bizalmuk kifejezése mellett kéri fel, hogy pályázzék a debreczeni színházért. Ezt a levelet tegnap újból sokan irták alá s az aláírás folyton tart. Megjegyezni kívánjuk, hogy az aláírók névsorát nem az aláírás sorrendje szerint közöltük, hanem A. B. C. bérlet szerint.

Az ingyen kenyér-osztás.

Debreczen, január 22.

Két napról kell beszámolnunk: vasárnap és hétfő eredményéről. Annak a konstatálásával kell kezdenünk, hogy nagyon felszaporodott a szegények száma, akikre áldás az ingyen kenyér. A kenyérosztó bizottság most már hatszáznál több egyén részére osztja ki naponta az ingyen kenyeret.

Vasárnap 533 szegény, hétfőn 602 szegény kapta meg a maga porcióját. Isteennek hála, folyton növekednek a jótékony adakozók is, akik nemes szívvél hoznak áldozatot, csak hogy a szegények a hideg télben kenyér nélkül ne maradjanak. Vasárnapra Medgyaszay Sándor hentes messter háromszázötven adag tepertőt küldött, hogy az ünnepnapon ne csak kenyérük legyen a szegényeknek. Ugyanakkor Róz József pékmester negyven kenyérral szaporította a kiosztandó ingyen kenyerek számát és Kepes Sámuelné urnő is küldött egy nagy kenyeret.

Debreczen szegényei boldogok voltak, hogy a kenyér mellé tepertőt is kaptak s áldották a jászivá adakozókat, akik inségükben a legnagyobb gondtól szabadították meg őket.

Azok, akik megnézték naponként a kenyérsztást, láthatták, hogy az alamizsnára milyen érdemesek jutnak kenyérhez. Tulnyomó részben asszonyok, özvegyek és gyermekeik jönnek a kenyérért, akik alig kapják meg, már mohón harapnak bele, hogy éhségüket csillapítsák. Akik ilyen szegényeken segítenek, azok teljesítik a legnemesebb jótékonyt.

És hogy ilyen emberek sokan vannak, bizonyos rá az alábbiak névsora is, akik ma küldték be szerkesztőségünkhöz az ő adományait. Ime a névsor:

Vecsey Zoltán ur és neje	10 kor.
Lichtschein Menyhért ur	10 kor.
„Kis Bika“ asztaltársas.	10 kor.
Dr. Freund Jenő ügyvéd ur	10 kor.
Koszorus Lajos ügyvéd és birtokos ur	10 kor.
Közgazdasági bank	10 kor.
Polgári asztaltársaság	10 kor.
Veszprémy Zoltán ur	10 kor.
Lichtmann Márton postahivatalnok ur gyűjtése a pályaudvari post- és táviró személyzet közt.	13 kor. 60 fl.
Asztalos társulat	6 kor. 74 fl.
Dr. Szántó Sámuel ur	5 kor.
Deutsch Lajos ur	2 kor.
Kreizer S. ur	1 kor.
Osváth Ferencz pékm. ur	1 kor. 20 fl.

Összesen: 109 kor. 24 fl.

Legutóbbi gyűjtésünk: 501 kor. 56 fl.

Összes gyűjtésünk: 610 kor. 90 fl.

És itt nem mulaszthatjuk el, hogy ne reprodukáljunk egy levelet. Így szól:

Kedves Szerkesztő Ur!

Ma este született egy kis fiam. Az ő nevében és utólagos jóváhagyásának biztos reményében ide mellékelve küldök tiz koronát a szegényeknek — ingyen kenyérré. Hadd legyen az ő első cselekménye jótékonyság s adja Isten, hogy majdan jótékonyság legyen az utolsó cselekedete is. Kérem tehát kedves szerkesztő urat, sziveskedjék becses lapjában az összeget „ifj. Körösi Kálmán“ néven nyugtatni.

Debreczen postá lelkü ügyvédjének ezt a jótékony adományát lapunk vasárnapi számában nyugtáztuk. Ilyen s ehhez hasonló szép leveleket kapunk mi azoktól, akiknek van szívük s akiknek jól esik, ha sok szegény könnyeit szárítják fel jótékony adományaikkal.

Meg kell még emlékeznünk Csiky Lajosné urnő adományáról, a ki 3 koronát és Molnár Lukácsné urnő adományáról, aki négy koronát küldött a bizottság pénztárcájához.

Nyugta és köszönet. A Debreczeni Újság szerkesztőségéhez befolyt adományokat pontosan a kimutatás szerint felvettem s azokért a nemes szívű adakozóknak a bizottság nevé-

ben hálás köszönetemet fejezem ki. Varga Károly bizottsági pénztárnok. Ma és mindennap délelőtt 11 órakor a városháza udvarán ingyen kenyér kiosztás.

ÚJDONSÁGOK.

* Debreczen vízvezetéke és csatornázása ügyében ülésezett tegnap délután az építési bizottság. Elfogadta a költségvetést, amely szerint a csatornázás 140 ezer, a vízvezeték 130 ezer koronába kerül s azt a propezióiót, hogy a költségek amortizációja kölcsönrel fedeztessenek, amelyet a vízvezeték bevételeiből fizetnek. Megbizandónak tartja a tanácsot, hogy a műszaki közegészségügyi tanács véleményét kérje ki, a szabályzatot hat hó alatt készítsse el s hogy az így felmerülő költségekre a folyó évi rendkívüli költségvetés terhére ezer korona szavaztassék meg.

* Kinevezés. Roncsik Lajos városi tanácsnokot, helyettes főszámvevőt a valias és közoktatásügyi miniszter a debreczeni jogakadémián 1901. évben működő államtudományi államvizsgáló tanács tagjává kinevezte.

* Burmester Debreczenben. — Ritka műélvezetben lesz része a közel jövőben Debreczen művelt közönségének. Burmester Willy, a világhírű hegedűművész, aki csodálatos hegedűjátékával a világ legelső zenekritikusait bámulatba ejtette, Debreczenbe jön és február hóban hangversenyt rendez. Debreczen közönségének a múlt esztendőben alkalma volt meghallgatni Kubelik Jan hegedűjátékát s most bizonyára annál nagyobb érdeklődéssel fog viseltetni Burmester iránt, a ki a legelőkelőbb kritikusok egybehangzó véleménye szerint Kubelikot messze túlszárnyalja, amennyiben a Kubelik bámulatos technikája mellett csodálatos mély érzést egyesít játékában. Burmester, a kit egyik előkelő angol szakklap a „hegedűsök hegedűsének“ nevez, ez idő szerint Budapesten hangversenyez a főváros közönségének nagy érdeklődése mellett. A jeles művészt Debreczenbe Diósyne Handel Berta, az Opera jeles művésznője fogja elkísérni.

* Igaz mentség. A férj nem volt külvőben kikapós, csak tegnap éjszaka maradt oda egy kissé mulatni. De ez sem az ő hibájából történt. Mert hát férjem uram megígérte hűséges oldalbordájának, hogy tiz óránál tovább nem marad. S mégis, hogy történt, hogy nem, a jó bor vagy a jó czimborák okozták-e, — de már hajnali három óra is volt mindjárt, mikor a derék férjask eszébe jutott, hogy haza is kéne menni. Nagy sebbel lobból fölpackolt hát s remegve, elázatos fível álitott be abba a bizonyos rózsaszálampás szentélybe. — A feleségről nem mondhatjuk ugyan — hazug-

ság nélkül — hogy második Xantippe volna, hanem most az egyszer érthető, ha kitört belőle is a keserűség. Csipőre tett kézzel támadt pityókás urára:

— Te vén csavargó! hát nem megígérted nekem, hogy 10 órára itthon lész?

No de erre a férjnek is megjött a meirse s hetykén vágta vissza:

— Anyjuk azt mondom, elég legyen. Hát nem három óra volna most akkor is, ha 10 órakor haza jövök.

* Agyonlütötte a feleségét. Gyilkossági eset foglalkoztatja a debreczeni vizsgálóbírószágot. A Martinján Sándor Ferencz és Szilágyi Juliánna közös háztartásban éltek. — Mindketten iszákosak voltak és részegen gyakran össze veszttek. A napokban az öreg pár hevesebben veszekedett, amikor Sándor Ferencz brutális tettlegességre ragadtatta magát és Szilágyi Juliánát úgy ütötte meg, hogy ez a sérülés következtében meghalt. A vizsgálatot Hoffmann vizsgálóbíró vezeti, ki ez ügyben személyesen is kintjárt Martinkán.

* Automobil közlekedés Debreczen és Nagy-Varad között. A Debreczen és Nagy-Varad városok között tervezett automobil közlekedési vállalat ügyében, a városháza nagy tanácsstermében január 24-én, csütörtökön délután négy órakor Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnökelete alatt értekezlet lesz.

* Öngyilkosság menyasszonyi ruhában. Szigeti Mária a szép 21 éves munkásleány boldog menyasszony volt, mert igaz szível szerette vőlegényét: Boldizsár Jánost. Szüleinek azonban nem tetszett, hogy leányuk egyszerű munkás ember felesége legyen, kinek nincs egyebe, mint két keze, melylyel mindennapi kenyerét keresi. Ennek több ízben kifejezést is adtak, s minden igyekezetük oda irányult, hogy lebeszéljék a leányt Boldizsárral kötendő házasságáról. Hasztalan erőlködés volt. A leány szerelmén megtört a szülők akarata. Ekkor határozottan kijelentették előtte, hogy ebből a házasságból semmi sem lesz, mert ők nem adják hozzá beleegyezésüket. Szigeti Mária ez a kijelentés nagyon elszomorította, egész életét, boldogságát látta megsemmisülve. Hiszen akkor miért is éljen tovább, mással boldog úgy sem lehet. A szegény leány fejében mindjában megérlelődött az öngyilkosság gondolata, amit tegnap d. e. végre is hajtott. Felöltözött szép menyasszonyi ruhájába, fejére tette a koszorút és a fátyolt. — Így elkészülve indult aztán hosszú utjára. Felhajtotta az asztalon lévő pohár tartalmát, melyben négy pakli gyufamérge volt feloldva s azzal ágyra dőlve nyugodtan várta a halált. Délben nem jeleni meg az ebédnél, de az nem tűnt fel a szülők előtt. Délután eljött hozzá vőlegénye Boldizsár, de az ajtó zárva volt. Zörgetett, válaszul egy alig hallható hang felelt. Boldizsár ijedten

futott az ablakhoz s betekintett rajta. Ott látta menyasszonyát fehér ruhában, fátollal a fején, halotthalaványan az ágyban feküdni. Szólitotta, de választ nem kapott. Visszarohant az ajtóhoz s kétségbeesetten teljes erejével neki fektet. Az ajtó engedett az erős nyomásnak s pár perc múlva az ifjú már ott térdelt a leány ágya előtt s sirva csókolt annak még meleg kezét. A zajra figyelmessé lett szülők és szomszédok is összegyűltek a szerencsétlen leány beteg ágya köré. Egy egész kis népszimű, melynek első felvonása a kézfogóval, a második méreggel s végül a harmadik Isten és az orvosi tudomány segélyével remélhetőleg rövid idő múlva lakodalommal fog végződni, mert mint az orvosok mondani szokták a leány állapota súlyos, de nem reménytelen.

* **Eljegyzés.** Pász Imre máv. üzletvezetőségi hivatalnok kedves leányát Jolánt eljegyezte Tóth Ferencz építési vezető. Az eljegyzéshez a rokonok, barátok és jóismerősök szinte szerencse kívánatai fűződnek.

* **Próba bemutatkozás.** Vasárnap délután nagy közönség gyűlt össze a róm. kath. iskola nagytermében, hogy tanuja legyen a Szent László dalárda próba bemutatkozásának. A dalárda, amely az új karmester: Kovács Károly vezetése mellett rohamosan emelkedett, zajos sikereket ért el bemutatkozásával. A Szózatot énekelte el először, majd népdalokat s végül a Hymnuszt adta elő. Egészséges, tiszta hanganyag, pompás harmónia s precíz előadás jellemzik az új dalárdát, amelynek tagjait, különösen jeles karmesterét, aki pár hét alatt mesés átalakuláson vitte át a dalárdát, zajosan tapsolták és gratulálták. Az új dalárda első nyilvános bemutatkozását a jövő hónapban tartja meg.

* A debreceni postások bálja. A debreceni m. kir. posta és távirda altisztek és szolgák által saját özvegyeket, árvákat segélyező és temetkezési egyesületük javára 1901. évi február hó 2-án, azaz szombaton a „Korona” disztermében zártkörű jótékony-célú táncvigalmat rendeznek. Belépti-díj személyenként 2 korona. Család-jegy 3 személyre 4 korona. Jegyek előre válthatók a városi és pályaudvari postahivataloknál, a levélkézbesítőknél és este a pénztárnál. Kezdeté este 8 órakor. Zenész: Kiss Béla és zenekara. A rendező bizottság élén állanak: Vécsei Sándor háznagy. Merzsák Gyula elnök. Bartha József alelnök. Kopányi István pénztárnok. Gebei Ferencz ellenőr. Nagy István jegyző.

* **Egy kisasszonyt keresnek.** Az arany ifjuság azon része, mely a napnak egy bizonyos idejét a kávéházban, a sokszínű likőrös üvegek megett csendesen üldögélő kasziros frájlák előtt szokta eltölteni, bizonynyára emlékezni fog a fekete haju és szemü szép Toncsikára, ki az egyik helybeli kávéház nagy trónusában fogadta a fiózákoló udvarlók hódol-

atát s cukorliút és mindig szende pirulással fogadta a bókók özönét. A kisasszony, ki szépségével még az asszonyok figyelmét is magára vonta, korántsem volt oly szende, mint a milyennek mutatkozott, mert a kasziros frájláról most egy körözvény útján kislútt, hogy teméntelen családsokat és lopásokat követett el Pozsonyban. Rendszerint az udvarlót károsította meg, de a kik sohasem mertek reá gyanakodni. A titok úgy pattant ki, hogy Toncsi kisasszony a gazdáját is meglopta Pozsonyban. Most országosan köröztetik a szép angyalt, kit közönséges polgári néven Edlényi (Elfer) Antóniának hívnak.

* **Pénzutasítványozás távirati uton.** A telegram kihordó rendszerint ijedelmet szokott okozni ott, a hol nincsenek nagyon hozzászokva megjelenéséhez. A legtöbb embernek, mielőtt felbontja a táviratot, egy pillanat alatt mindenféle rossz szjtelelem száguldik át az agyán. Annál kedvesebb a meglepetés, ha a villamos drót néhanapján pénzt hoz, még pedig olyan pénzt, amit azonnal kifizetnek. Különösen a kereskedővilágban fontos a távirónak ez a szerepe, mert éppen a kereskedőnek szokott olyan fizetési kötelezettsége lenni, mely halasztást nem tűr. Már eddig is kétszázötven táviróhivatal van az országban, melynél telegrafice pénzt lehet küldeni. A kereskedelmi miniszter most a kereskedőlem fontos érdekére való tekintetből a telegrafikus pénzutasítványozás forgalmát valamennyi táviróhivatalra kiterjesztette. A fenállókon kívül tehát még kilencszáz táviróhivatalt láttak el megfelelő meghatalmazással és kiutaló nyomtatványokkal.

* **Óvintézkedések.** A pár napi lanyhább idő után bekövetkezett újabb fagy nemcsak az utakat, de különösen a járdákat hatalmas jégkéreggel vonta be, úgy, hogy néhol valósággal életveszélyes a közlekedés. Sok helyen, különösen ahol az ereszről csurgott le a víz, valóságos jégpiramisok állanak, máshol pedig egész glecserek vannak. És legkülönösebb az, hogy éppen a belváros területén, a főbb utcákon fordulnak elő ezek. Nem tudjuk, mielő szabályrendelet van erre nézve, de a rendőrségnek mindenestre fel kellene ügyelnie az ilyenekre s a háztulajdonosokat szigorúan utasítani, hogy házaik előtt a gyalogjárót eltakarítsák s behintik. Addig kell intézkedni, míg be nem következik a szerencsétlenség.

* **Öngyilkossági kísérlet.** Laknár József napszamos tegnap este egy kissé beitalosodott és mámoros agyával csakhamar kétségbeesett önsorsán és a világ ezudar folyásán. Mély elmélkedésnek adta magát és este tíz óráig egy bölcs türelmével leste, hogy a csillagok járása megforduljon. S mert ezek semmi kedvet nem mutatnak, hogy megszokott pályájuk útjáról egy részeg napszamos ember kedvéért eltérjenek, Laknár József elővette borotváját és bele nyisszentett a nyakába. Csak mikor a kés már meglehetősen mélyen járt, vette észre az öngyilkosjelölt, hogy a vágás fáj és így ordított hangosan:

— Inkább nem halok meg!

Ezekre a furcsa szavakra a melékszobából berontott házi gazdája és így az elvéréstől megmenekült. Az ütőerét nem vágta el Laknár. A seb sem nagy. Otthon ápolják.

* **Kincstári szemüveg.** A uniformához ezután eráris szemüveget is ad a hadügy-miniszter az olyan katonának, aki rá van szorítva. Elraárlta tudniillik, hogy a rövidlátó, vagy messzlátó katonák a katonáorvosok bizonyítványára az állam költségén kapjanak szemüveget. Amit addig viseltek, azt eltehetik arra az időre, amikor újra civilek lesznek. Már a katonától nemcsak a puskát, bakancsot, hanem a szemüveget is befogják kérni. S ha a katonasorban eltörik az embernek a szemüvege, nemcsak hogy lefoglalják a lőnyugból az arát, hanem még hat órai kurtavss is kiadkál a gondatlanságért.

* **Husár és csendőr.** A husár ment elől, kard nélkül és vékony zubbonyban, utána a csendőr feltűzőtt szuronynyal. Nagyon megbánulták őket persze mindenfelé a főutcáan, míg be nem fordultak a husár laktanya felé. A husár megszökött. Persze, hogy elesipték egy közeli faluban a csendőrök. A ma délutáni vonatnál hozták s kísérték be a kaszárnnyába. Nagyon sápadt volt a legény. A hidegtől megkékült kezével félig elfedte az arcát. Talán a kezét akarta felmelegíteni, vagy szégyelte magát. Mint a hogy szégyen is egy husárnak gyalogosan elcsatangolni. És még nagyobb szégyen csendőrszurony előtt lépegetni. Mert a mi ezután jön, az már nemcsak szégyen, hanem, veszedelmesen szigorú büntetés...

* **A Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet** (Piacz-utca 83. szám Geréby-ház) ez uton is tudatja a n. é. közenséggel, hogy 1901. évvel V. évtársulatát megalakította. Az intézet, mely a már lefolyt négy év alatt is kétségtelen nagy szolgálatot tett úgy a helyi, mint vidéki közgazdaságunknak, fejlődésével és váratlan erősödésével a jövőben is garantiát nyújthat arra, hogy tagjainak a főkegyűjtés könnyen lehetővé tétele mellett a legolcsóbb kölcsönöket nyújthatja. A helyi szövetkezetek közül pedig az egyedüli, mely a takarékoságot s így tőkék gyűjtését a legszegényebbeknek is könnyen lehetővé tudja tenni, amennyiben legkisebb betétét 20 fillérben állapította meg s az évtársulatok időtartama csak négy évre terjed. A beiratkozások, melyek már is tömegesen történnék d. e. 9—12, d. u. 3—5 óráig az intézet iradáhelyiségében eszközöltetnek s a betétek után — további intézkedésig — még mulasztáson szedetik.

* **Szerencsétlenül járt kocsis** — Tegnap délután valami lakodalomra szállítottak székeket. Az egyik székel magasan megrakott szekér tetején állt a kocsis. A lovak az éppen ott érkező kisvonattól megriadtak s a gyeplőtartó kocsiat lerántották a székekkel rakott kocsi tetejéről. A kocsis különösen a fején súlyos sérülést szenvedett.

TÁVIRATOK.

Az angol királynő haldoklik.

London, január 21. A királynő állapotáról éjjelkor a következő orvosi jelentést adták ki: *A királynő állapota az est folyamán javult. Gyönge sége növekedőben van. A táplálkozás meg van nehezítve.*

Corves, január 21. (Reggel 3 óra kor.) *A királyi család összegyülekezett a királynő hálószobájában. A katasztrófát minden pillanatban várják.*

Bécs, január 21. Az angol nagykövetségen az arisztokráciának, a diplomáciai testületnek és az angol kolóniának számos tagja tudakozódott Viktória királynő hogylétéről.

London, január 21. *Viktória angol királynő szombat óta eszméletlenül fekszik. Betegsége gyomorrák, amely most lett akuttá. Az agónia tegnap reggel kilenc órakor bekövetkezett. Vilmos németcsászárt már nem ismerte meg.*

Hága, január 21. Krüger elnök az angol követségnél tudakozódott a királynő állapota felől s egyben kifejezte óhaját, hogy mihamarabb felgyógyuljon.

London, január 21. *Este kiadott orvosi buletin szerint a királynő jobban van.*

Bécs, január 21. A 22-ére tervezett udvari ebéd az angol királynő betegsége miatt elmaradt.

Hasmetsző szücssegéd.

Székesfejérvár, január 21. Székesfejérváron ma egy Wirth Lajos nevű szücssegéd részegen Weisinger nevű segéd társának rontott s egy késsel felmetasztotta a hasát. A szerencsétlen ember nyomban meghalt.

A honvédelmi miniszter betegsége.

Budapest, január 21. A képviselőház elnökéhez Perczel Dezsőhöz, Fejérváry Imre báró főispán, Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter fia a következő levelet intézte, a melyet a ház elnöke ezen az úton hoz azoknak a képviselőknek a tudomására, a kik a minisztert üdvözölték: „Kegyelmes uram! Atyám az éjjelt türethetesen töltötte s a tanárok véleménye szerint állapota kielégítő. Ez alkalommal azon szívességre kérnék fel, kegyelmes uram, kegyeskedjél azoknak a képviselőknek, a kik szivesek voltak őt üdvözölni, tudtukra adni atyám őszinte köszönetét. Fogadd, kegyelmes uram, őszinte tiszteletem nyilvánítását. Igaz hived Fejérváry Imre.”

Budapest, január 21. Fejérváry Géza báró állapota az este kiadott orvosi buletin szerint változatlan.

Bécs, január 21. Ő felsége ma fogadta dr. Sonneburg tanárt s részletesen elbeszélte vele a Frjérváry végzett operációt. A király megköszönte Sonneburg fáradságát. A tanár még

Bécsben marad, hogy az esetre, ha komplikációk merülnének fel, azonnal Budapestre utazzók.

Tisza István nyilatkozata.

Nagyvárad, jan. 21. Tisza István gróf vasárnap választói körébe, Komádiába érkezett, a hol ünnepiességgel fogadták. Ötvös Gyula főszolgabíró üdvözlésére Tisza István kijelentette, hogy nem azért jött kerületébe, hogy a politikai helyzetről nyilatkozzék. Legutóbbi beszédei óta semmi sem történt, a mi ezt szükségessé tenné. A képviselőt bandérium kísérte a községbe, a hol tiszteletére társaslakoma volt. Csak István ev. ref. lelkes pohárköszöntőjére Tisza István azt válaszolta, hogy küzdelmeihez az erőt mindig a nép szeretetéből meríti. Nem baj — ugymond — ha nem is egy pártot küzdünk, csak a közös célban, a haza javának szolgálatában legyünk egyek. Főként azoktól óvakodjunk, a kik visszavonást szítanak a nép között. Ne oszoljunk felekezeti pártokra, hanem csak politikai pártokra. Aggodalommal csak a magyarság számbeli csekélyisége tölti el, de reményét a magyar nép őseréjébe, régi erényei ápolásába veti. Tanuljunk a külföldtől, de ne vetkőzzük le magyarságunkat. A lelkesen fogadott pohárköszöntő után Kiss Sándor ev. ref. lelkes, a függetlenségi párt híve, kiemelte a kormány jó magyarságát és sikert kívánt a szabadelvű párt munkájának.

Apa és fia megfagytak.

Kassa, január 21. Kaufmann Jakab gesztési kereskedő, aki a fiával gyalog igyekezett haza, az úton megfagytak.

Majtényi báró meghalt.

Budapest, január 21. Majtényi Izidor báró lipótselemezti kastélyában tegnap 72 éves korában meghalt. A nyolcvanas években ő lötte meg párbajban Verhovayt, aki a Nemzeti kaszinót lapjában *frakkos bandának* nevezte. Abban az időben nagy és zajos tüntetések voltak a Nemzeti kaszinó előtt. *Rakovszky* országgy. képviselő veje Majtényi bárónak.

A Reichsrath összehívása.

Bécs, jan. 21. A holnapi hivatalos lap a reichsrathnak január 31-ére való összehívását fogja publikálni.

A bur háboru.

London, január 20. (Hivatalos.) Az angol csapatok reggel ellentállás nélkül megszállták a Gambia folyó északi partján lévő Sallikeni helységet és az angolok ellen föllázadt benszültek hat vezéremberét elfogták.

Standerton, január 20. (Reuter.) A bur békebizottságnak az a képviselője, a ki 18 án innen Delanzesdriftbe ment, hogy az oranjei burokkal találkozzék, visszaérkezett és azt jelenti, hogy a buroknak *elegendő* élelmi és lővszerük van, asszonyaikról és gyermekeikről pedig az angolok gondoskod-

nak. Ilyen körülmények között nem szándékoznak békét kötni az angolok föltételei mellett. Steyn — úgy véli a bizottság képviselője — a burok táborában van.

Nagyherceg kanyaróban.

Weimar, jan. 21. Hivatalos jelentés szerint Vilmos Ernő nagyherceg kanyaróban megbetegedett.

Tőzsde.

Goldstein Mór debreczeni bankiroda jelentése.

— Esti zárlat. —

Baza	1901 áprilire	7.51
"	" októberre	7.62
Rozs	" áprilire	7.33
Zab	"	6.—
Tengeri	" májusra	5.02

Budapesten esőzés. Berlin, Liverpool változatlan.

VEGYES.

Rótschlld párba. Párisból táviratozzák, hogy az ismert ügyből kifolyólag vasárnap délelőtt báró Rótschild Róbert és Lubersac gróf között kardpárba volt, amelyben az utóbbi karján megsebesült.

A zimonyi gyilkosság. Zimonyban, — mint tudónk táviratozza, — ma délután 4 órakor temették el Pjerac börtönőrt és családját, Marics Pájó áldozatát. Őt koporsót vittek egymás után végig az utcán, a melyet tengernyi résztvevő közönség árasztott el. A temetésen ott volt a városnak csaknem egész lakossága, az előkelőség és tisztikar. A gyilkost ma délben szállították Belgrádból Zimonyba, a hol töredelmes vallomást tett és a holttestek mellett magyarázta, hogyan követte el a gyilkosságot.

Borzalmas öngyilkosság. Mint onabrucki tudósítónk jelenti, az öngyilkosságnak furcsa és eddig szokatlan módját találta ki egy ottani sütőmester, hogy megszabaduljon az élet küzdelmeitől. Dinamittöltényt tett a szájába s aztán meggyújtotta. A dinamit felrobbant és a hatás valóban borzasztó volt: az öngyilkos fejét szilánkokká forgácsolta a töltény. Az öngyilkosság oka ezideig ismeretlen.

A népszámlálás.

A mai nap folyamán a következő új adatokat kaptuk:

	lakossága	szaporodás.
Gyulafehérvár	9702	1515
Lőcs	6702	484
Zilah	7055	765
Székesfejérvár	30,500	3000
Szombathely	28,300	7167
Kézdí Vásárhely	5400	700
Hátság	2429	577
Fehértemplom	9684	634
Sátor-Alja-Ujhely	16,256	3136
Suzák	4634	2217
Szegzárd	14,269	csök. —56
Szentes	31,452	694
Dorozsma	15,477	3152

Feltűnő Lőcs város csekély szaporodása; 7.67 százalékos, a régi országos fejlődésé.

dés-átlagnak alig több mint egyharmada. Ez a csekély fejlődés a felvidéken nagymértékű kivándorlás következtében, úgy hogy ezt a fontos körülményt tekintetbe véve, még e csekély szaporodásnak is örülünk kell.

HASZNOS TUDNIVALÓK.

Köhögés elleni szer. Piríts gondosan egy citromot, hogy oda ne süljön. Mihelyt az egészen átmelegedett, vágd fel s facsard ki levét egy edénybe 1 liter vízzel és fél kgr. jó pergetett mézzel. Ebből végy egy evőkanálnyit, valányszor fellép a köhögés.

Fagydagasztatok ellen a következő szert ajánlhatjuk: Egy diónagy-ságu klórmenteset oldjunk fel kevés forró vízben. Az oldatot szűrjük át egy rongyon és hígítsuk mintegy 1 liter langyos vízzel. E folyadékban füröszszük a fagydagasztos kezeket vagy lábakat és már rövid használat után eltűnnek a fagydagasztatok.

HÁZTARTÁS.

Szines selyemkelmék mosása. Szines selyemkelmét a következőképp moshatunk: Hámozzunk meg néhány burgonyát nyersen és öntsük le 1 liter forró vízzel. Ha meghűlt, a vizet kendőn szűrjük át, hozzáadunk ugyanannyi mennyiségű borszeszt és mossuk vele a tisztítandó kelmét — simán egy puha alapra kifeszítve — tiszta spongyával meglehetősen egyenletesen, sávonként ledörzsölve. Félig nyirkosan a tuloldalon kivasalandó.

Keményítőfény, mely a fehér ruhának fehér fényt ad. Czethalvóló 50 gramm, gummi arabicum 50 gr., borax 50 gr., glicerin 125 gr., víz 725 gr. Folyadékká főzve, a keményítő készítéséhez szükséges minden liter vízhez 40 kávéskanállal adandó.

CSARNOK.

Angyal és ördög.

— Társadalmi regény. —
(Folytatás.)

A bányász fiatal feleségének csak most tűnt fel a kis leányka, a ki ott állott némán, szótlanul. Figyelte a beszélőket, úgy leste az ártatlanság azt a szót, a mely az ő édes mamájáról ad hírt.

Hiába. Nem hallott és nem tudott meg róla semmit. A bányász felesége lehajolt a kis leányhoz, megölelte s megcsókolta:

— Jaj de aranyos kicsike.
— Ugy-e, szép gyermek?
— Gyönyörű.
— Maguknak nincs gyermekük?
— Nincs! Pedig Isten tudja miért nem adnám, ha egy ilyen kedves, édes gyermekem lenne.

— Még adhat az Isten. Ki tudja, talán éppen ilyen kedveset, éppen ilyen gyönyörű gyermeket.

A fiatal asszony erre helylyel kínálta meg Hadákokat, levetette a kis leányka téli felöltőjét s a gyermeket a kályhához közel álló dívánra ültette.

— Így kicsikém. Várjanak itt egy keveset, én majd elsietek a felügyelő urhoz s megkérem, hogy egy szóra engedje el az uramat.

Az asszony elment s Hadák egyedül maradt a gyermekkel. Ő maga azon gondolkodott, hogy evvel az utjával milyen szerencsés volt. A gyermektől már ma megszabadul, visszatér s a kőnyű uton szerzett pénzzel most már kezdhet valamit, a miből kevés gonddal megélhet. Itt a bányász házában jó dolga lesz a kicsikének. Nincs más gyermek, hát szeretni, becézni fogják. Idővel, ha a sors úgy hozná és a szüleinek vissza kellene adni a gyermeket, kapnának egy erős, egészséges, jó levegőn fajlődött szép leányt.

Gondolataiban a piczike zavarta meg:

— Már felkeltük és a mamuska még sem jön.

— Majd jön nemsokára.

— Ugy-e nem szeret már engem a mamuska?

— De hogy nem!

— Mindig mondta, ha sirok, hát oda ad egy rossz bácsinak, ki elvisz. Tudom én azt, hogy sirtam és most odaadott engem, hogy vigyenek el.

Késerves sirásba tört ki a piczike.

Még a Hadák szíve is meglágyult. Most, hogy itt hagyja a gyermeket, még is csak gonarra is, hogy milyen nehéz fájdalma lehet dolt miatta a jó szülőknek, a kik közül —

ő tudja legjobban — hogy az édes anyja szenved legigaztalanabban. Odament a kis leányhoz, szóval tartotta, csitította, csendesítette, biztatta, hogy nem sokára meg látja a mamuskáját s bizony jó időbe került, mire a kis leánykát lecsendesítette.

Szerencsére megérkezett a bányász is a feleségével.

Rávay Sándor a bányász kíváncsian lépte át a küszöböt, de amint belépett a szobába s meglátta Hadákokat, kölcsönösen felismerték egymást.

— Hadák! Hát te vagy! Isten hozott!

— Szervusz Rávay!

Megölelték egymást.

— Csak gondolkoztam rajta, hogy ki lehet az, aki velem ilyen hirtelen találkozni kíván. Hát te vagy? Minek köszönhetem ezt a szerencsét?

Hadák azután Rávay és a feleségével csendesen suttogva kezdett beszélni, úgy hogy valahogy a kis leányka meg ne halja csak egyetlen szavukat is. A szegényke úgy megauzódott a dívánon s nem gondolta, hogy az ő sorsa és éppen a felett tárgyának, hogy elzárják a világtól, szüleitől s lehetetlenné tegyék, hogy valaha jó anyjával, kis apjával találkozassék.

Hadák elmondta Rávaynak és feleségének, hogy ezt a kis gyermeket, a ki egy dúsgazdag özvegy gyermeke, nekik hozta. Havonként hatvan koronát fog fizetni érte a dúsgazdag özvegy, mert ennek az asszonynak érdekében áll, hogy ne tudja senki azt, hogy az övé ez a gyermek. Elmondott mindent s alaposan félrevezette a szegény bányászt és feleségét. A maga célját elérte, mert a bányász és a felesége elfogadták tartásra a gyermeket, sőt megörültek neki, hogy ilyen kis apróság édesíti meg az ő egyhangu életüket. Megörültek különösen azért, mert sokkal többet fizetnek a tartásáért, mint a mennyit nehéz farsztó munkával a bányász megharagott.

Rávayné mindjárt körül is fogta a kis leányt. Ölelgette, csókoltatta és beszélt

hozzá olyan édesen és melegen, akár csak az apja. Meg is látszott a hatása, mert a kis leány mindjárt beszédesebb lett.

Hadák nem mutatta ugyan, de rendkívül holdog volt, hogy terve ilyen szépen sikerült.

(Folyt köv.)

SZINLAP.

Holnap, kedden „B“ bérletben:

Buborékok.

Vigjáték 3 felvonásban.

S Z E M É L Y E K :

Solmay Ignác, földbirtokos	—	Nagy Gyula.
Szidónia, neje	—	Kiss Irén.
Béla, orszgy. képviselő	—	Odry Árpád.
Szerafin, Rábay neje	} gyermekei	Fáy Flóra.
Róbert		Pataky Béla.
Gizella		T. Halmi M.
Aranka		Bárdos Irma.
Rábay Miklós, osztálytanácsos		Komjáthy J.
Marosán Demeter	—	ifj. Szathmáry.
Tamás, fia	—	Környey B.
Özv. Sereczkyné	—	Breznay A.
Chupor Aladár	—	Tanay Fr.
Hámor	—	Ország B.
Malvin, neje	—	Szigeti L.
Gombos, ügyvéd	—	Csatár Gy.

Holnap, szerdán „C“ bérletben:

A kis mama.

Vigjáték 3 felvonásban.

Eladó ingatlanok.

özv. Geréby Fülöpné urnó és gyermekei tulajdonát képező következő ingatlanok, u. m.:

1. A Kővágóhid mellett fekvő 73 kat. hold területű majorsági föld 4 hold szőlővel s gazdasági épületekkel.

2. A Csere alatt a nagylétai és diószegi út közt fekvő 112 és 40 kat hold uesztásu földek; utóbbi tanyaépületekkel.

3. Varga-utcai dűlőben fekvő 7358, 7359 és 7365 hrsz. 6 h. 600 3 h. 300 és 13 h. 740 □ öl területű öndódi földek; utóbbi tanyaépületekkel.

4. A hatvan-utcai dűlőben fekvő 6660. hrsz. 4 h. 1400 □ öl területű öndódi föld.

5. A Piacz utcai 3-ik dűlőben fekvő 24 holdnyi öndódi föld.

6. A Piacz utcai 4-ik dűlőben fekvő 6 hold öndódi föld.

7. A Piacz utcai 6-ik dűlőben fekvő 18 hold öndódi föld.

8. A Varga-kerti 974 □ öl területű kerti föld.

9. A Piacz-u. 83. sorszámú házastelek.

10. A Deák Ferencz-utca 13. sorsz. házastelek a rajta levő berendezett eczetgyárral.

11. A Nyugoti sor 32. sorszámú házastelek

szabad kézből eladók.

Venni szándékozók értekezhetnek: Dr. Magoss György ügyvéddel.

Apró hirdetések.

Díja: 10 szög 40 fillér, minden további szög 4 fillér; vastagabb betűkkel nyomtatott szög 8 fillér.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Apró hirdetések

felvétetnek a
kiadóhivatalban,
Fötér, Biedermann-palota.

Allást keresők

és
munkaadók,
vevők és eladók,
bérlok

és bérbeadók

és mindazok, akik a nagy közönség köréből keresik az érdekelt feleket,

hirdessenek
a „Debreczeni Újság”
APRÓ HIRDETÉSEK
rovatában.

Egy jóforgalmu italmérési joggal azonnal kiadó vagy jutányos áron eladó. Homokkert-utca 124. szám.

Szán könnyű lagos eladó. Értekezhetni: Darabes-utca 42.

Özvegynek. Értesítést kérek ezimemre, hol és mikor találkozhatnánk. Második férj.

Csapó-kertben II. járás 306. forgalmu fűszer üzlet szőlővel együtt és 300 □-öl föld eladó.

Maison Steiner új női divatterem Piacz u. 65. (Miklós utca sarkán.) Elvállal egyszerű és diszesebb ruhák mérték utáni elkészítését mérsékelt árak mellett.

BARÁTITAL

gyomor, fejfájást és hideglelést feltűnő gyorsan szünteti, főraktár debreczen részére ifj. Czeglédy József fűszer üzletében; ismétlőadók előnyben részesülnek. Boesky-tér 1.

Csapókert 284 szám jókarban levő ház eladó. Czim a kiadóhivatalban.

Rákóczy-utca 36. szám alatt több lakás egész udvarral, gyárépülettel május 1-re kiadó, esetleg eladó. Értekezhetni: Jókai-utca 20. szám alatt.

Katona keztyük mosása javítás sal együtt párja 16 fillér (8 kr.) Péterfia-utca 37. szám.

Köhögés ellen Pemeteffü czukorka Borsy czukrázdába kapható egy doboz 20 fillér.

Ariston zenélő t. ljesen új eladó. Vár-utca 6. szám.

20 hektoliter sesta kerti bor eladó. Értekezhetni: Péterfia-utca 65. szám.

Diszes hálószoba butor, remek kivitelben, faragott betéttel, oszlopokkal igen olcsón, sürgősen eladó. Késes utca 68. sz. (asztalos műhelyben).

Első debreceni ruggyanta és bélyegzőgyár és vésműintézet

Krausz József
Kossuth-u 7.
Készít mindenféle bélyegzőket gyorsan pontosan és olcsón. Felszerelt bélyegző 2 kor.

Üzlet áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy üzlethelyiségemet 1900. október 29-én

Á Simonffy-utcai városi bérházba a saroktól 2-ik bolt

helyeztem át.
Az őszi és téli idényre érkezett nagyválasztéku divatos bel és külföldi gyalpuszöveteket, színes atlasz és adriákat, valamint őszi és téli maradék öltöny szöveteket rendkívül olcsó árak mellett árusítom.

KLEIN JAKAB

POSZTÓKERESKEDŐ

Az általam leggondosabban összeállított tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ara egy kis üvegnek 45 kr., egy nagy üvegnek 90 krajczar.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel adatik.

TÓTH BÉLA

gyógytára és illatszerraktára Debreczenben (Tisza palota).

Debreczen, 1900. Nyomatott a város könyvnyomdájában.

Árverés.

A debreczeni királyi Törvényszék tkvi osztályának 11649/1900. tkszámu végzése folytán a debreczeni Vigkedvü Mihály utca 22. szám alatti jókarban lévő házra, (mely 7 szobát, megfelelő konyhát s pincze helyiségeket foglal magában) s a ház után kiosztott 1 hold 800 négyszögöl területű ondódi szántó földre, — árverés tüzetvén ki, az árverés f. 1901. évi január hó 25-ik napján d. u. 3 órakor a kir. Törvényszék árverési termében (földszint 13 ajtó) fog megtartatni, mely árverésre, az árverezni szándékozók e helyen is meghivatnak.

Az árverési feltételekről a délutáni órákban értesítés szerezhető dr. Kocsár Gábor ügyvéd irodájában Szt. Anna u. 8. sz. a.

Szives tudomásúl.

Saját termésű, tiszta

természetes ó-borok

Szent-Anna pusztá homoki szőlőtelepünkről.

Literes palaczkokban:

Fehér asztali	80 fillér.
Rizling	92 "
Veres asztali, 98-ról	80 "
Veres Kadarka, 98-ról	1.20 "
Asztali siller	70 "
Nagy-Burgundi siller	92 "

Palaczkokért 16 fillér betét, Hordószámra való vételnél megfelelő árendedmény.

Kaphatók a termelő

Szabó Lajos Fiai

ezégnél

Debreczen, Tisza-palota.

valamint

Gerébi Fülöp utódai uraknál.

